حلال واضح و حرام واضح است

از نعمان بن بَشیر ـ رضی الله عنه ـ روایت است که گفت: شنیدم که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ می‌فرمود: - و در این حال نعمان با انگشتانش به گوش‌هایش اشاره کرد -: «إِنَّ الْحَلَالَ بَيِّنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ، وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنِ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ، كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللهِ مَحَارِمُهُ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً، إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ»: «حلال واضح و حرام واضح است؛ و در بین آنها مواردی مشتبه و پوشیده وجود دارد که بسیاری از مردم از آنها بی‌خبرند؛ پس هر کسی از آن موارد مشتبه دوری جوید، دین و آبرویش را حفاظت کرده است؛ و هر کسی مرتکب شبهات شود، مرتکب حرام می‌شود، مانند: چوپانی که در نزدیکی منطقهٔ ممنوعه [حیوانات خود را] می‌چراند و هر لحظه امکان دارد در داخل آن علفزار بچرند. بدانید هر پادشاهی محدودهٔ حمایت شده‌ای دارد و محدودهٔ حمایت شدهٔ الهی محرمات او هستند. بدانید در بدن تکه گوشتی وجود دارد که اگر اصلاح گردید، کلیهٔ بدن اصلاح شده است و اگر فاسد گردید همهٔ بدن فاسد شده است، بدانید که آن قلب است».

[صحیح است] [بخاری و مسلم در روایت آن اتفاق دارند]

پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ به بیان قاعده‌ای عام می‌پردازد؛ این قاعده همه چیز را در شریعت به سه بخش تقسیم می‌کند: حلال آشکار و واضح، حرام آشکار واضح، و امور مُشتَبَه که از حیث حلال بودن و حرام بودن واضح نیستند و بیشتر مردم حکم آنها را نمی‌دانند. پس هر که مواردی را که مشتبه هستند ترک نماید، دینش را با دوری از گرفتار شدن به حرام حفظ کرده است و ناموس و آبرویش را از عیبجویی مردم به سبب ارتکاب این مشتبهات در امان نگه داشته است. اما کسی که امور مشتبه [که از وجهی به حلال و از وجهی به حرام شبیه هستند] را ترک نگوید و از آنها دوری نکند، در واقع خود را یا در معرض گرفتار شدن به حرام قرار داده است یا در معرض بی‌آبرو شدن نزد مردم. و پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ مثالی آورده تا وضعیت کسی را که بیان دارد مرتکب شبهات شده است؛ و او را همانند چوپانی دانسته که حیواناتش را در نزدیکی زمینی چرا می‌دهد که صاحبش آن را خط کشی و مرزبندی کرده است و نزدیک است که حیواناتش در آن زمین حفاظت شده بچرند، زیرا نزدیک آن هستند. به همین ترتیب هرکس کاری را انجام دهد که شبهه دارد، با این کار به حرام نزدیک شده و نزدیک است که در آن واقع شود. پس از آن پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ خبر داده که در بدن تکه‌گوشتی است (یعنی قلب) که با اصلاح آن همهٔ بدن صالح می‌شود و با فساد آن همهٔ بدن تباه و فاسد می‌گردد.

http://www.sunnah.global/hadeeth/fa/show/4314